

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

XIII Sepultura S. Irminae apud Wissenburgenses. Hoc monasterium à
Dagoberto dotatum. Alia monasteria à Dagoberto fundata aut dotata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

piam imperito antiquæ historiæ conscriptum, approbârit liberam Abbatissæ electionem, minimè à simili controuersia dependentem? Fauet huic coniecturæ, quòd cœnobium S. Romarici, in quo S. Modesta vixit, in diœcesi fuerit Tullensi, vt vel inde appposito S. Modestæ nomine, eius benevolentiam conciliandam auctor libelli supplicis sperasse videatur. Demum, quidni tam potest illa Leonis Pape constitutio supposita censi, quàm, vt Browerus scripsit, à posteris interpolata?

XIII

Sepultura S. IRMINÆ apud VVissenburgenses. Hoc monasterium à DAGOBERTO parente dotatum. Alia monasteria à DAGOBERTO fundata aut dotata.

Album-Castrum, inquit Gaspar Bruschius, vel VVeißenburgum, monasterium instituti Benedictini, vnum ex Germania omnibus antiquissimum ac potentissimum: vna item ex quatuor illis sacri Romani Imperij abbatibus, Ducali dignitate conspicuis, Fuldensis, Campidonensis, ac Murbacensis Abbatiarum in hac felicitate consors ac socia. Id, inquam, amplissimum cœnobium in mediâ Alsatiâ ad montana Vosagi & in eiusdem nominis imperiali oppido ad amnem Lutharum, qui mediam ciuitatem perfluit, amœnissimo loco situm, Spirensis diœceseos, quod alibi VVitzenburgum, quasi sapientiæ castrum dicitur, quod nomen scholæ & academiæ tali pulchrè conuenit. Fundatum ac inchoatum legitur anno 100-XXIII, dotatum verò & auctum anno Christi 10CLXIV à DAGOBERTO potentissimo Galliarum Rege, cuius filia Domna IRMINA,
prima

prima fundatrix & Abbatissa Horrei Treuerensis, in sinistra
 VVeissenburgensis summi templi abside, sublimi & magnifico mau-
 soleo (in cuius summitatem Clerus eius loci circa Parasceues festum,
 Corpus Dominicum collocare solet) deposita, ac terra omnium pa-
 renti reddita est. Haëtenus Bruschius in Monasteriorum
 Germaniæ chronologiâ. Addit Coccius in DAGOBERTO
 cap. 18, intra ipsam aram D. IRMINÆ DAGOBERTI Regis filia
 sacrum corpus loculo includi, cum hac inscriptione:

HIC RECONDITVM EST INTEGRVM CORPVS
 B. IRMINÆ VIRGINIS, FILIÆ DAGOBERTI
 REGIS FRANCORVM, FVNDATORIS HVIVS
 MONASTERII.

Quando illud ibi positum sit epitaphium, nusquam legi-
 mus. Ex Chronico Spanheimensi, quod Trithemius huius
 loci Abbas scripsit, ante quingentos annos illud ibi extitisse
 colligi posse videtur. Nam anno CIOCLII, vt ille tradit, Craff-
 to secundus huius monasterij Abbas multis precibus impetrauit ca-
 put S. IRMINÆ Virginis, filia quondam DAGOBERTI Regis Fran-
 corum, quæ fuit prima Abbatissa monasterij in Horreo Treuirensi.
 Erat Craffto Megenhardi Comitis de Spanheim, & dicti
 monasterij fundatoris filius, anno CIOCLIX, vt idem scribit
 Trithemius, sub Bernhelmo primo Abbate factus mona-
 chus, relietâ sponsâ, nomine Clementiâ, filiâ Adolphi Co-
 mitis Altimontensis, quæ in monasterio S. IRMINÆ dein-
 cept sanctimonialis vixit, de quâ nos alibi. Delato ergo ad
 Spanheimenses sacro capite S. IRMINÆ, integrum corpus
 (quod in Epitaphio legitur) non adseruabatur Weissenbur-
 gi: nisi quis interpretetur totum corpus, præter caput; vel totum,
 quia pleraque ossa corporis. In Fragmento historico, quod
 Alberti Argentinensis Chronico præfixum est, dicuntur
 SS. Arbogastus & Florentius sub DAGOBERTO I floruisse,

Q

atque

atque hic ad annum 10CLXXIV vixisse. Quæ errata suprà correximus, ac sanctos illos Antistites tempore DAGOBERTI II in Alfatiam venisse demonstrauius. Similes errores chronologici in antiqua Weissenburgensia monumenta, quæ Bruschius descripsit, videntur irrepisse. Fatetur hic auctor, *catalogum Abbatum*, quem partim Weissenburgi ipse collegit, partim Philippus Flersheimius Episcopus Spirensis illi communicauit, *initio perturbatum ac mendosum videri*. Primus Abbas statuitur Principius, qui & Episcopus Spirensis fuit, sed cui dignitati prius *præfectus incertum*, ait Bruschius. Agunt de eo in Catalogo Episcoporum Spirensium idem Bruschius, Eifengreinius, Philippus Simonis aliique, ac præfuisse illi Ecclesiæ tradunt sub *Sigeberto DAGOBERTI filio*: accepisseque ab eo Rege *decimas omnium victualium in agro Spirensium prouenientium, quæ antea Regi dari consueuerant*. II Abbas Weissenburgensis statuitur *Cheodonius*. III *Radeфридus*. Huic, inquit Bruschius, *Badenses therma concessæ esse leguntur*. Huius donationis tabulas ex Coccio hîc referimus, quod prorsus arbitremur ad DAGOBERTVM II spectare.

DAGOBERTVS Rex Francorum viris illustribus, Ducibus, Comitibus, Domesticis, vel omnibus gentibus tam presentibus quàm futuris. Illud ad stabilitatem regni vel remedium animæ nostræ perdurare credimus, si petitiones Sacerdotum, quas auribus nostris patefecerint, ad effectum perducimus. Ideo cognoscat magnitudo seu nobilitas vestra, quia nos ad suggestionem viri venerabilis RATERIDI Abbatis de monasterio Weissenburgo, balneas illas trans Rhenum in pago Auciacensi sitas (quas Antoninus & Adrianus quondam Imperatores suo opere

opere adificauerunt) ad monasterium, quod dicitur *Veissenburg*, & est constructum in honorem S. Petri in pago Spirensi, visi fuimus concessisse, cum omnibus & cum ipsâ marchâ ad ipsas balneas pertinente, quæ venit de duobus lateribus vsque in fluuium *Murga*, & de vnâ fronte ad partem occidentalem rasta vna, & de aliâ fronte ad partem orientalem leucas sex, quas homines loci istius dicunt rastas tres esse. Propterea hoc præceptum cessionis fieri iussimus, vt ab hac die memoratus *RATFRIDVS* Abbas vel Patres ipsius monasterij *Veissenburgensis*, sui que successores vel monachi ibidem commorantes, de superscriptis balneis, quas dicunt *Aguas calidas*, vel marchâ ad ipsas balneas pertinente, faciant quod maluerint: hoc est, habendi, tenendi, suis que successoribus relinquendi, firmissimam habeant in omnibus potestatem. Et vt hæc præsens auctoritas firmiter sit, manu nostrâ vel annulo nostro subter eam decreuimus roborari. Data sub die *XI Augusti* anno secundo regni nostri. In Christi nomine, *DAGOBERTVS REX.*

Hæc regia diplomata, addit *Coccius*, cum aliis compluribus *Rudigerum*, *Abbatum Veissenburgensium* postremum, eundemque primum *Prepositum*, anno *CIDIDV* *Maximiliano Augusto* eiusque filio *Philippo Hagenoæ* & frequentissimo *S. R. I. Principum cætui* ius contra *Philippum Comitem Palatinum Rheni* dicenti exhibuisse, fasti *Alsatici* asserunt. *Therma* porro *Badenæ* posteris annis in eiusdem appellationis *Marchiones* domi militiaque id temporis *inclytos*, & huic *Ecclesiæ liberali clientelâ* deuinctos, feudi iure translata sunt.

sunt. Hæc Coccius. Ceterùm annus II regni DAGOBER-TI II apud Aufrasio, quem suprà intelligi debere arbitramur, concurrat cum anno Chr. 10CLXXXI, septemdecim scilicet annis elapsis post annum 10CLXIV, quo, vti à Bruschio suprà & Munstero in Colmographiâ obseruatur, à DAGOBERTO monasterium Weissenburgense dotatum auctumque. Verùm iam tum viginti annos è viuis excesserat DAGOBER-TVS I, & nepos eius DAGOBER-TVS II exul in Hiberniâ degebat.

Extat aliud DA GOBERTI Regis diploma, quo fundatur & dotatur monasterium Weissenburgense, relatum à Trithemio lib. I compendij Annalium de origine gentis Franco-rum, Munstero, Coccio: eiusdemque meminit Martinus Magerus de Aduocatiâ armatâ cap. 9 num. 513. In eo diplo-mate multa difficilia sunt. Primò narratur visio Regi facta, apparente inter Sanctos Christo Iudice, eiusque rapinas culpante, tum S. Dionysij patrociniû, Regisque votum de extruendo monasterio. Quæ verbis omnino eisdem refe-runtur in diplomate donationum monasterio Haselacensi factarum, quod à DAGOBERTO II fundatum esse diximus, eaque tamquam à posteris ineptè infarta reiecimus. Clau-sula ita legitur apud Munsterum: *Datum in ipso monasterio mense Maio anno regni nostri XXI II, anno Domini 10CXXI II.* quæ annum etiam adnotarunt Bruschius & Eisengreinius. Ob-seruat Coccius apud Trithemium esse adtextum *annum Christi 10CXXIX*, qui omissus est in operibus eius anno 10-10CI recusis, in quibus hæc clausula est: *Datum, quod fecimus in ipso monasterio, mense Maio, die XI, anno regni nostri XXI I I, in Christi nomine feliciter. Amen.* At non nisi octodecim an-nos imperauit Aufrasio DAGOBER-TVS I, ab anno scilicet 10CXXI ad 10CXXXI IX, quo filius eius Sigebertus regnum Aufrasiæ

Austrasiæ accepit. Diplomati Haselacensi, in quo eamdem de raptu DAGOBERTI ad tribunal Christi fabulam narrari diximus, hæc clausula apponitur: *Datum quod feci cum filiis meis, Chlodoueo scilicet atque Sigeberto in dicto Haselacensi monasterio ...anno ab Incarnatione Domini sexingentesimo tredecimo mense Aprili, die sextâ decimâ.* Quibus omnibus expunctis, ostendimus Haselacensis monasterij fundatorem agnosci debere DAGOBERTVM II, quod de Weissenburgensi monasterio etiam dicendum esse propius vero videtur. Bruschius addit DAGOBERTVM Regem dedisse Abbati Principio exemptionis ab omni iugo Episcopali & aliarum plurimarum libertatum priuilegia, quæ in eo diplomate habentur absque mentione Principij, sed & Catalogum Abbatum initio perturbatum ac mendosum esse ex ipso Bruschio diximus. Dein quæ in eo diplomate leguntur priuilegia, videntur plurima ab Imperatoribus postea concessa, quale est, quod *moneta in se habens imagines, expressamq; similitudinem Nemetensis moneta, eidem loco concedatur.* Verum de his securius ferri iudicium posset, si extarent, quæ illi monasterio ab sequentibus Regibus atque Imperatoribus sunt impertita priuilegia.

Rex DAGOBERTVS, pater S. IRMINÆ, coronam insignem candidaliferam argenteam, auro subductam, turribus & sumptuosissimo opere elaboratam in eadem ecclesiâ Weissenburgensi a summis lacunaribus dependentem fieri curabat, quæ hodie adhuc incolis visendam se offert. Ita Eisengreinius ante annos ferè centum: qui relato obitu DAGOBERTI I ad annum 100XXXII, subiungit: *S. Lutuuinus Gallie Belgica Dux, Treuironum Archimysta constituitur anno 100XXXIII.* quod factum esse circa annum 1000 dicetur infra lib. 4. Ast hîc scriptoris incitiam agnosci satis est.

Alia itidem monasteria in eisdem regionibus extructa

DAGOBERTVM Regem, parentem suum ac conditorem agnouerunt. Eiusmodi sunt Clingense, quod Weissenburg duabus leucis distat, ab hæreticis deiectum: Regio pontanum, vulgò Konigs-brug, Sacro-nemori vicinum, quod nunc esse Ordinis Præmonstratensium parthenonem tradit Coccius cap. 19, qui cap. 6 asserit DAGOBERTVM *præclare meritum esse de monasterio Mauri haud procul ab Tabernis Alfaticis, ac gratam eius memoriam posteris commendari in elenchis eiusdem cænobij.* Theodericus Rex vltimus illius nominis, de quolib. 3 agemus, priuilegia decessorum Regum confirmavit, diplomate dato *Metus in cænobio S. Arnulphi Kalendis Maij, anno regni v, Christi 1000XXIV,* quod ita incipit: *In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Theodericus Diuinâ fauente clementiâ Rex Francorum viro illustri Luthfrido Alamannorum Ducis.* Est hic filius Adalberti, etiam Alamannorum in Alsatiâ Ducis & fratris S. Odiliæ: à quorum altero fratre Athico Habsburgicos atque Auftriacos vetustissimæ stirpis suæ originem habere tradunt Vignerius & Chiffletius. In dicto autem diplomate decessores Reges memorat Theodericus: *Vnde, inquit, Abbas Maurus præceptionem Childeberti Regis, ac monasterij illius fundatoris, seu diuæ recordationis Theodeberti, Chlothary, DAGOBERTI, Sigeberti. itemq. DAGOBERTI, quondam Regum, nobis ad ostentationem ostendit.* En S. Sigebertus inter duos DAGOBERTOS, patrem scilicet DAGOBERTVM I, & filium DAGOBERTVM II, quantum assequi possumus. Demum quod prope vrbem Spirensis extat monasterium S. Germano dicatum, à DAGOBERTO extructum atque egregiis dotatum prouentibus tradunt Eisengreinius, Philippus Simonis aliique. Sed quamdiu antiqua non proferuntur monumenta, quis intelligendus sit DAGOBERTVS, incertum.